

ประโยค ป.ธ. ๓
 แปล มครเป็นไทย
 สอบ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อถสฺส (เสฏฺฐิโน) ชายา ฉาตเก อวตฺถรณเต มตฺติกาย ชियมานาย
 ภิตฺติปเทเสสฺส อวสฺสิฏฺฐมตฺติกํ ปาเตตฺวา เตเมตฺวา อทฺตมาพฺพหมตฺเต วีหิ
 ลภิตฺวา โภกฺกฺเขตฺวา เอกํ ตณฺฑุลนาฬิ คเหตฺวา ฉาตกกาเล พหู โจรา โหนตฺติ
 โจรภเยน เอกสฺมี กุญฺญ ปกฺขิปิตฺวา ปิทฺทิตฺวา ภูมียํ นิภฺขนิตฺวา จเปสิ ฯ อถ
 นํ เสฏฺฐิ ราชูปฺภูจฺานโต อากนฺตฺวา อห ภาทฺเต ฉาโตมฺหิ อตฺถิ กิลฺยจฺิตฺติ ฯ
 สวา วิชฺขมานํ นตฺถิตฺติ อวตฺวา สามิ เอกา ตณฺฑุลนาฬิ อตฺถิตฺติ อาท ฯ กนฺ
 สาคิ ฯ โจรภเยน เม นิภฺขนิตฺวา จปีตาคิ ฯ เตนฺหิ นํ อุทฺทริตฺวา กิลฺยจ
 ปจาทฺติ ฯ สเจ ยาคูํ ปิจฺสสามิ เทว วาเร ภวิสฺสติ สเจ ภตฺตํ ปิจฺสสามิ
 เอกวารเมว ภวิสฺสติ ก็ ปจามิ สามิตฺติ ฯ อมฺหากํ อณฺโณ ปจฺจโย นตฺถิ ภตฺตํ
 ภูณฺชิตฺวา ว มริสฺสาม ภตฺตเมว ปจาทฺติ ฯ สวา ภตฺตํ ปจิตฺวา ปณฺจ โภกฺกาเส
 กตฺวา เสฏฺฐิโน ภตฺตโกภฺฐจาสํ วทฺตฺวา ปุโรโต จเปสิ ฯ ตสฺมี ขณ
 ณะนฺมาทนฺปทฺเต เอโก ปจฺเจกพฺพุโธ สฺมาปตฺติโต วุฏฺฐหิ ฯ อนฺโตสฺมาปตฺติยํ
 กิร สฺมาปตฺติผลเณน ชิมฺจฺฉา น พาทฺติ ฯ สฺมาปตฺติวุฏฺฐิตานํ ปน พลวตี
 หุตฺวา อุทฺทรปฺภูตํ ทานฺตี วิย อุปฺปชฺชติ ตสฺมา เต ลภฺนญฺจานํ โอลเกตฺวา
 คจฺฉนฺติ ฯ ตํ ทิวสฺลจฺ เตสํ ทานํ ทตฺวา เสนาปตฺติญฺจานาที่สุ อณฺณตฺรํ สฺมาปตฺติ
 ลภฺนติ ตสฺมา โสปี ทิพฺพเพน จกฺขุณา โอลเกนฺโต สกฺลชฺมพฺพุทีเป ฉาตกภย
 อุปฺปนฺนํ เสฏฺฐิเคเห จ ปณฺจนฺนํ ชนฺนํ นาฬิโกทโนว ปกฺโก สทฺธา นฺ โข
 เอเต สกฺขิสฺสฺสนฺติ วา มม สงฺคหํ กาคฺชนฺติ เตสํ สทฺทภาวณฺจ สงฺคหํ กาคู
 สมตฺถภาวณฺจ ทิสฺวา ปตฺตจิวรมาทาย คนฺตฺวา เสฏฺฐิสฺส ปุโรโต ทฺวาร
 จิตฺเมว อตฺตานํ ทสฺเสสิ ฯ โส ตํ ทิสฺวาว ปสนฺนจฺิตฺโต ปุทฺเทพิ มยา ทานสฺส

อทินนตตฺตา เอวรูปํ ฉาคกํ ทิฏฐํ อิทํ โข ปน ภคฺคํ มํ เอกทิวสณฺเวย รกฺเขยฺย
อฺยยสฺส ปน ทินฺนํ อนนกาสุ กปฺปโกฏฺฐิสฺส มม หิตาวหํ ภวิสฺสตีติ
ตํ ภคฺตปาดิํ อาทาย ปจฺเจกพฺพุทฺทสฺส ปคฺเต โอกิริ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อุปจฺทมาวเสเส ภคฺเต ปจฺเจกพฺพุทฺโธ หคฺเคน ปคฺคํ ปิทฺธิ ฯ อถ นํ
ภนฺเต เอกาย ตณฺฑุลนาพฺิยา ปณฺจณฺนํ ชนानํ ปกฺกโธทนสฺส อํยํ เอโก
โกฏฺฐาโส อิมํ ทฺวิธา กาคฺคํ น สกฺกา มา มยฺหํ อิทฺ โลเก สงฺคหํ กโรธ
นिरวเสสํ ทาทฺกาโมมฺหิติ วตฺวา สพฺพํ ภคฺตมทาสิ ทตฺวา จ ปน ปคฺคณํ
จเปสิ มา ภนฺเต ปฺน นินฺพพคฺตญฺจฺจเน เอวรูปํ ฉาคกณฺยํ อทฺทสํ อิตฺ ปญฺจาย
สกลชมฺพฺพิปฺวาสิเน วิชภคฺคํ ทาคฺคํ สมตฺโต ภเวยฺยํ สหคฺเคน กมฺมํ กตฺวา
จิวิตํ น กปฺเปยฺยํ อทฺมเตรสโกฏฺฐสฺตานิ โสธาเปตฺวา สีสํ นหายิตฺวา เตสํ
ทฺวารे นิสิตฺติวฺวา อูทฺธํ โอลฺลิกิตกฺขณฺเวย เม รคฺตสาสิธรา ปตฺติวฺวา สพฺพโกฏฺฐ
ปฺรยฺยณฺติ ฯ ภริยาปิสฺส มม สามีเก ชิมฺจฺจาย ปิพฺยมาเน น สกฺกา มยา
ภฺลฺลชิตฺตฺนติ จินฺเตตฺวา อคฺคโน โกฏฺฐาถํ ปจฺเจกพฺพุทฺทสฺส ทตฺวา ปคฺคณํ จเปสิ
ภนฺเต อิตฺ ปญฺจาย นินฺพพคฺตญฺจฺจเน เอวรูปํ ฉาคกณฺยํ น ปสฺเสยฺยํ ภคฺตถาลิกํ
ปฺรโต กตฺวา สกลชมฺพฺพิปฺวาสิเน ภคฺคํ เทนฺติยาปิ จ เม ยาว น อญฺจฺจหา
มิตาว คหิตคฺคหิตญฺจฺจเน ปฺริตเมว โหตุติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ร. ๓

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ครั้งนั้น อ.ภรรยาของเศรษฐีนั้น ครั้นเมื่อความหิว ท่วมทับอยู่ ครั้นเมื่อคืนเหนียว ลื่นไปอยู่ ยังคืนเหนียวอันเหลือลงแล้ว ในส่วนแห่งฝาเรือน ท. ให้ตักแล้ว ให้เปียกแล้ว ได้แล้ว ซึ่งข้าวเปลือก ท. มีกึ่งแห่งอาพหกเป็นประมาณ ซ่อมแล้ว ถือเอาแล้ว ซึ่งทะนาน อันเต็มแล้วด้วยข้าวสาร ทะนานหนึ่ง ใส่เข้าแล้ว ในหม้อใบหนึ่ง ปิดแล้ว ฝัง ตั้งไว้แล้ว ในแผ่นดิน เพราะอันกลัวแต่โจรว่า อ.โจร ท. มาก ย่อมมี ในกาลแห่งมหาชนหิวแล้ว ดังนี้ ฯ

ครั้งนั้น อ.เศรษฐี มาแล้ว แต่ที่เป็นที่บำรุงซึ่งพระราช ก่อแล้ว ว่า เนาะนางผู้เจริญ อ.เรา เป็นผู้หิวแล้ว ย่อมเป็น อ. วัตถุ อะไร ๆ มีอยู่หรือ ดังนี้ กะภรรยา นั้น ๆ อ.ภรรยา นั้น ไม่กล่าวถึงแล้ว ซึ่งวัตถุ อันมีอยู่ ว่า อ.วัตถุ ย่อมไม่มี ดังนี้ กล่าวแล้ว ว่า ข้าแต่ นาย อ.ทะนานอันเต็มแล้วด้วยข้าวสาร ทะนานหนึ่ง มีอยู่ ดังนี้ ฯ อ.เศรษฐี ถามแล้ว ว่า อ.ทะนานอันเต็มแล้วด้วยข้าวสาร นั้น มีอยู่ ในที่ไหน ดังนี้ ฯ อ.ภรรยา กล่าวแล้ว ว่า อ.ทะนานอันเต็มแล้วด้วยข้าวสาร อันคั้น ฝังตั้งไว้แล้ว เพราะอันกลัวแต่โจร ดังนี้ ฯ อ.เศรษฐี กล่าวแล้ว ว่า ถ้าอย่างนั้น อ.เธอ ขุดขึ้นแล้วซึ่งทะนานอันเต็มแล้วด้วยข้าวสาร นั้น จงหุงต้ม ซึ่งโภชนะอะไร ๆ ดังนี้ ฯ อ.ภรรยา กล่าวแล้ว ว่า ถ้าว่า อ.คั้น จักต้ม ซึ่งข้าวต้มไซ้ อ.ข้าวต้มนั้น จักมี สิ้นวาระ ท. ๒ ถ้าว่า อ.คั้น จักหุง ซึ่งข้าวสวยไซ้ อ.ข้าวสวยนั้น จักมี สิ้นวาระหนึ่ง นั้นเทียว ข้าแต่ นาย อ.คั้น จะหุงต้ม ซึ่งอะไร ดังนี้ ฯ อ.เศรษฐี กล่าวแล้ว ว่า อ.ปัจฉัย อย่างอื่น ของเรา ท. ย่อมไม่มี อ.เรา ท. กินแล้ว ซึ่งข้าวสวยเทียว จักตาย อ.เธอ จงหุง ซึ่งข้าวสวยนั้นเทียว ดังนี้ ฯ อ.ภรรยา นั้น หุงแล้ว ซึ่งข้าวสวย ทำแล้ว ให้เป็นส่วน ๕ ยังส่วนแห่งข้าวสวย ของเศรษฐี ให้เจริญแล้ว วางไว้แล้ว ข้างหน้า ฯ ในขณะ นั้น อ.พระปัจเจกพุทธเจ้า องค์หนึ่ง ที่ภูเขาคือว่า คันธมาทน์ ออกแล้ว จากสมาบัติ ฯ ได้ยินว่า อ.ความหิว ย่อมไม่เบียดเบียน ในภายในแห่งสมาบัติ เพราะผลแห่งสมาบัติ ฯ แต่ ว่า อ.ความหิว เป็นธรรมชาติมีกำลัง เป็น ราวกะว่าเผาอยู่ ซึ่งพื้นแห่งท้อง ย่อมเกิดขึ้น แก่พระปัจเจกพุทธเจ้า ท. ผู้ออกแล้วจากสมาบัติ เพราะเหตุ นั้น

อ. พระปัจเจกพุทธเจ้า ท. เหล่านั้น ตรวจดูแล้ว ซึ่งที่เป็นที่ได้ ย่อมไป ๆ
 ก็ อ. ชน ท. ถวายแล้ว ซึ่งทาน แก่พระปัจเจกพุทธเจ้า ท. เหล่านั้น ย่อมได้
 ซึ่ง- ในสมบัติ ท. มีตำแหน่งแห่งเสนาบดีเป็นต้นหนา -สมบัติ อย่างใด
 อย่างหนึ่ง ในวันนั้น เพราะเหตุนั้น อ. พระปัจเจกพุทธเจ้าเมื่อนั้น ตรวจดูอยู่
 ด้วยจักขุ อันเป็นทิพย์ คิดแล้ว ว่า อ. ภัยคือความหิว เกิดขึ้นแล้ว ในชมพูทวีป
 ทั้งสิ้น ก็ อ. ข้าวสุกแห่งข้าวสารมีทะนนานเป็นประมาณเทียว อันบุคคล หุงแล้ว
 เพื่อชน ท. ๕ ในเรือนของเศรษฐี อ. ชน ท. เหล่านั้น เป็นผู้มั่งคั่งร่ำรวย จักเป็น
 หรือหอนอด หรือว่า จักอาจ เพื่ออันทำซึ่งการสงเคราะห์ แก่เรา ดังนี้ เห็นแล้ว
 ซึ่งความที่แห่งชน ท. เหล่านั้น เป็นผู้มั่งคั่งร่ำรวยด้วย ซึ่งความที่แห่งชน ท.
 เหล่านั้น เป็นผู้สามารถ เพื่ออันทำซึ่งการสงเคราะห์ด้วย ถือเอาแล้ว ซึ่งบาตร
 และจิ๋ว ไปแล้ว แสดงแล้ว ซึ่งตน ผู้ย่นแล้ว ณ ประตู ข้างหน้า ของเศรษฐี
 นั้นเทียว ๆ อ. เศรษฐีนั้น เห็นแล้ว ซึ่งพระปัจเจกพุทธเจ้านั้นเทียว เป็นผู้มั่งคั่ง
 อันเลื่อมใสแล้ว เป็น คิดแล้ว ว่า อ. ความหิว มีอย่างนี้เป็นรูป อันเรา เห็นแล้ว
 เพราะความที่แห่งทานเป็นทานอันเรา ไม่ถวายแล้ว แม้นกาลก่อน ก็ อ. ข้าวสวย
 นี้แล พึงรักษา ซึ่งเรา สิ้นวันหนึ่งนั้นเทียว ส่วนว่า อ. ทาน อันอันเรา ถวายแล้ว
 แก่พระผู้เป็นเจ้า เป็นทานนำมาซึ่งประโยชน์เกื้อกูล แก่เรา ในโกฏิแห่งกัปปี ท.
 มิใช่หนึ่ง จักเป็น ดังนี้ ถือเอาแล้ว ซึ่งถาดแห่งข้าวสวย นั้น ถูกล้างแล้ว
 ในบาตร ของพระปัจเจกพุทธเจ้า ๆ

แปล โดยอรธ

๒. เมื่อภัตรเหลือกึ่งหนึ่ง พระปัจเจกพุทธเจ้า ใช้มือปิดบาตรเสีย ๆ
 ที่นั่น เศรษฐีกราบเรียนท่านว่า ท่านขอรับ นี่เป็นส่วนหนึ่งแห่งข้าวสุกที่เขาหุง
 ไว้เพื่อคน ๕ คน ด้วยข้าวสารทะนนานหนึ่ง กระผมไม่อาจแบ่งภัตรนี้ให้เป็น ๒
 ส่วนได้ ขอพระคุณเจ้าจงอย่าทำการสงเคราะห์กระผมในโลกนี้เลย กระผม
 ต้องการจะถวายไม่ให้เหลือแล้วได้ถวายภัตรทั้งหมด ๆ ก็แล ครั้นถวายแล้ว
 ได้ตั้งความปรารถนาว่า ท่านเจ้าข้า กระผมอย่าได้ประสบผลตกภัยเห็นปานนี้
 ในที่ที่กระผมบังเกิดอีกเลยตั้งแต่บัดนี้ไป กระผมพึงสามารถเพื่อจะให้พันธุ์พืช
 และภัตรแก่ชาวชมพูทวีปทั้งสิ้น ไม่พึงทำงานเลี้ยงชีพด้วยมือของตนเอง

ในขณะที่กระผมให้คนทำความสะอาด ๑,๒๕๐ ฉางแล้ว สนานสี่ระยะนั่ง
อยู่ที่ประตูฉางเหล่านั้นแล้ว แหงนคูเท่านั้น ธารแห่งข้าวสาธิตแดง ฟังตกลง
มายังฉางทั้งหมดให้เต็มเพื่อกระผม ฯ

แม้ภรรยาเศรษฐีนั้น ก็คิดว่า เมื่อสามีเราถูกความหิวเบียดเบียนอยู่
เราก็ก็นอนเพื่อจะบริโภคได้ จึงถวายส่วนของตนเองแก่พระปัจเจกพุทธเจ้า
แล้ว ตั้งความปรารถนาว่า ท่านเจ้าข้า จำเดิมแต่ขึ้นไป ดิฉันไม่พึงประสบผลตกภัย
เห็นปานนี้ ในสถานที่ที่ดิฉันบังเกิดแล้ว อนึ่ง แม้เมื่อดิฉันวางธาดภัตรไว้ข้าง
หน้า ให้ภัตรแก่ชาวชมพูทวีปทั้งสิ้น ดิฉันยังไม่ลุกขึ้นตราบใด ที่แห่งภัตรที่
ดิฉันตั้งแล้ว ฯ จึงเต็มอย่างเดิม ตรานั้น ฯ

พระเทพปริยัติมุนี วีรปญโญ วัดหงส์รัตนาราม
สนามหลวงแผนกบาลี

แปล
ตรวจแก้.